

Dr. J.C. van der Zwan, internist en imker

B. van den Hoogen, VBBN subvereniging Eemkwartier (Soest-Amersfoort)

In het najaar van 1993 is ons verenigingslid Dr. J.C. van der Zwan, internist verbonden aan het ziekenhuis 'De Lichtenberg' te Amersfoort, en lid van de subvereniging Eemkwartier, overleden. In ons maandblad van december is er nog een bijdrage van zijn hand verschenen over het onderwerp dat hem vele jaren intensief heeft bezig gehouden.

Baanbrekend werk

Mijn eerste bezoek aan een van de maandelijkse bijeenkomsten van onze subvereniging in het voorjaar van 1978 was tevens een eerste kennismaking met de heer Van der Zwan of beter een eerste kennismaking met zijn werk, want tot mijn verbazing werd er in de pauze door hem bloed afgenomen van beginnende imkers. De volgende jaren leerde ik uit de voordrachten die hij af en toe hield en aan de hand van publicaties in 'het Groentje' waarom hij dit deed. Van der Zwan was niet alleen lid van onze vereniging en dus imker, hij hield zich als medicus bezig met allergie voor bije- en wespestecken. Een onverwacht en interessant nevenaspect van onze hobby. De leden van onze subvereniging waren er ook wel trots op dat we iemand in ons midden hadden die naar het bleek baanbrekend werk deed op dit gebied. Met zijn min of meer regelmatige voordrachten binnen onze kring voelden we ons betrokken bij zijn werk en werd onze kennis op dit gebied verrijkt.

Allergie

Van der Zwan werd als medicus door zijn mede-imkers regelmatig om advies en hulp gevraagd wanneer er in zijn omgeving problemen ontstonden door bijesteken. En hoewel dit terrein oorspronkelijk niet zijn specialisme was werd zijn belangstelling steeds meer getrokken door de verscheidenheid van de reacties op een steek. In het begin van de zeventigerjaren begon hij daarom te onderzoeken of het niet mogelijk was om op eenvoudige wijze in een vroeg stadium te voorspellen wie een allergische reactie op bijesteken zou gaan ontwikkelen en wie niet. De eerste categorie mensen deed er dan verstandig aan te stoppen met imkeren. De tweede categorie kon het ongemak van heftige zwellingen voor lief nemen, want dat zou dan in de loop der tijd

wel minder worden. Later is Van der Zwan zich ook gaan toeleggen op het behandelen van mensen met een overgevoeligheid voor bijesteken, hetgeen soms voor familieleden van imkers een uitkomst betekende.

Vooraanstaand

Dit werk was uniek, alleen in een Helmonds ziekenhuis werd ook aan dit onderwerp gewerkt en de resultaten van het werk van Van der Zwan mochten zeker vooraanstaand genoemd worden. Boeiend was ook om te ervaren dat de eenvoudige verklaringen voor de gevolgen van bijesteken uit de beginjaren langzamerhand plaats moesten maken voor meer gedetailleerde beschrijvingen. Blijkbaar overkwam Van der Zwan wat vele onderzoekers ervaren, namelijk dat naarmate de kennis van een onderwerp toeneemt ook het inzicht ontstaat dat het deel dat niet bekend is steeds groter wordt.

Toegewijd en zorgzaam

Vanzelfsprekend waren er verschillende leden in de subvereniging Eemkwartier die zelf of bij familieleden met heftige reacties op een steek geconfronteerd werden, en zich als patiënt tot hem wendden. Zij ervoeren dat de heer Van der Zwan een zeer toegewijd en zorgzaam medicus was. Het bijhouden was voor Van der Zwan zeker geen bij zijn medisch werk behorende bijzaak. Hij genoot van zijn bijen en ging graag op zoek naar goede drachtplekjes in de omgeving en had zijn bijen eigenlijk het liefst achter het raam van de woonkamer staan. Dat laatste werd door zijn gezinsleden dan natuurlijk weer minder gewaardeerd.

Voor velen met voor hen soms beangstigende en hevige reacties op een steek was Van der Zwan een rustgevend steunpunt, omdat hij altijd bereikbaar was voor degenen die hulp zochten. We zullen hem dus zeer missen. Ik hoop dat de wetenschap dat zijn werk en zijn persoon in de subvereniging Eemkwartier zeer gewaardeerd werden een troostrijke gedachte voor zijn naasten is.